

บทที่ 1

บทนำ



ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาจัดได้ว่าเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ เพราะประเทศต่าง ๆ จะเจริญก้าวหน้าได้ก็เนื่องมาจาก คนในประเทศนั้นได้รับการศึกษาดี และนำความสามารถที่ได้จากการศึกษา มาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตัวเอง และประเทศชาติ แต่การศึกษาจะไม่สำเร็จลุล่วงไปตามจุดหมายที่กำหนดไว้ ถ้าไม่มีหลักสูตร เป็นโครงการ และเป็นแนวทางในการให้การศึกษา¹ ดังนั้นจึงถือว่าหลักสูตรคือแบบที่สำคัในกาจัดการศึกษา² คำว่า "หลักสูตร" ในทัศนะของนักการศึกษา มีความหมายว่า "บรรดาความพยายามทั้งหมดของโรงเรียน ในการที่จะก่อให้เกิดผลของการเรียนที่โรงเรียนปรารถนา ทั้งในสถานการณ์ภายในและภายนอกโรงเรียน"³ หรือหมายถึงบรรดาประสบการณ์ทั้งปวงที่โรงเรียนจัดให้แก่ักเรียน เพื่อให้ักเรียนได้เรียนรู้ และพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่โรงเรียนพึงปรารถนา

พลศึกษาเป็นการศึกษาแขนงหนึ่ง ที่บรรจุไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนและสถาบันการศึกษาชั้นสูงเกือบทุกประเทศ ทั้งนี้เพราะประเทศต่าง ๆ ได้เล็งเห็นความสำคัญและความจำเป็นของพลศึกษามาก โดยมีความเชื่อว่า "สมรรถภาพ

¹ สุมิตร คุณานุกร หลักสูตรและการสอน (พระนคร : กรงสยามการพิมพ์, 2518), หน้า 99.

² วิทยุฒ สาทร หลักบริหารการศึกษา (พระนคร : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2516), หน้า 278.

³ J. Galen Saylor, and William M. Alexander, Curriculum Planning for Better Teaching and Learning (New York : Rinehart and Company, Inc.,) 1959, p.4.

ของเยาวชนคือสมรรถภาพของประเทศ" 4 สำหรับประเทศไทยนั้นได้จัดให้มีการ
เรียนการสอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2441 5
เป็นต้นมา และได้จัดให้มีการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาสำหรับครู เป็นครั้งแรกในปี
พ.ศ. 2452 6

จากที่ได้กำหนดวิชาพลศึกษาเข้าไปในหลักสูตรการเรียนการสอนนั้นก็โดยประ-
สบปัญหาต่าง ๆ เรื่อยมา เช่น ปัญหาเกี่ยวกับตัวครู สถานที่ และอุปกรณ์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้
นี้มีอิทธิพลต่อการจัดหลักสูตรมาก โดยเฉพาะตัวครูมีอิทธิพลมากที่สุด เพราะหลักสูตรจะมี
ประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับตัวครู เนื่องจากครูเป็นตัวจักรสำคัญในการนำหลักสูตร
ไปใช้ ดังนั้นการเอาใจใส่ต่อการสอนของครูโดยสอนให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของ
หลักสูตร และการเลือกวิธีสอนที่เหมาะสม จะเป็นปัจจัยชี้ชะตาของหลักสูตรได้ 7
นอกจากตัวครูแล้ว สถานที่และอุปกรณ์ก็เป็นสิ่งสำคัญมาก ถ้ามีไม่เพียงพอก็จะทำให้การ
เรียนการสอนดำเนินไปไม่ได้ไม่เต็มตามที่ควร ดังนั้นการที่จะนำหลักสูตรไปใช้ก็ควรคำนึงถึง
ความพร้อมทางด้านบุคลากร สถานที่ อุปกรณ์ และแบบเรียนด้วย

4 ฟองส์ เกิดแก้ว หลักการพลศึกษา (พระนคร : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช,
2518), หน้า 7.

5 Vorasak Pienchob "A Recommended Four-Year Undergraduate
Curriculum For Professional Preparation of Physical Education
Teachers in Thailand," (Doctor's Thesis, School of Health Physical
Education and Recreation, Indiana University, 1976), pp. 3-4.

6 กระทรวงศึกษาธิการ . ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ 2435-2507
(พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2507), หน้า 606.

7 สุมิตร คุณานุกร หลักสูตรและการสอน (พระนคร : กรุงเทพมหานครพิมพ์,
2518), หน้า 132.

แม้ว่าหลักสูตรวิชาพลศึกษาได้ประสมปัญหาดังกล่าวมาแล้วข้างต้นก็ตาม ยังได้ขยายหลักสูตรขึ้นมาอยู่ในระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้เพราะรัฐได้มองเห็นความสำคัญ และความจำเป็นที่จะต้องมีการพลศึกษาในระดับอุดมศึกษา ดังนั้นสถาบันชั้นสูงในประเทศไทยหลายแห่งจึงเริ่มไหวตัวในเรื่องการจัดพลศึกษาไว้ในหลักสูตร เพราะตระหนักถึงความสำคัญ และประโยชน์ที่พึงจะได้รับ⁸ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาแห่งแรกที่เปิดสอนวิชาเอกพลศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2502 เป็นต้นมา โดยได้รับนักเรียนที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และผู้ที่สำเร็จจากวิทยาลัยพลศึกษา เข้าเรียนต่อในหลักสูตรการเรียน 4 ปี ซึ่งนับว่าเป็นก้าวที่สำคัญอย่างยิ่งของการพลศึกษาในประเทศไทย

หลักสูตรระดับปริญญาตรีของแผนกวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้มีการเปลี่ยนแปลงมาประมาณ 4 ครั้งแล้ว แต่ยังไม่มีการสำรวจปัญหาในการใช้หลักสูตรเลย ผู้วิจัยเห็นว่า ถึงเวลาแล้วที่จะได้มีการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรในค่านิยมเนื้อหาวิชาและการเรียนการสอน สถานที่ อุปกรณ์ และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในแผนกวิชาพลศึกษา ด้วยเหตุนี้เองผู้วิจัยจึงได้เลือกทำการวิจัยในหัวข้อนี้โดยมีความมุ่งหวังว่าผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปรับปรุงการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีให้มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันยิ่งขึ้น

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8

บุญเลิศ สุวรรณเสนีย์, "ทัศนะของนิสิตปริญญาตรี ๗ คอการพลศึกษา," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, พ.ศ. 2512).



วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเรียนของนิสิตเป็นรายวิชา ในปัญหาต่าง ๆ
ด้านต่อไปนี้คือ

- ก. ด้านเนื้อหาวิชาและการเรียน
- ข. ด้านการสอนของอาจารย์
- ค. ด้านสถานที่เรียน
- ง. ด้านอุปกรณ์การเรียน (หนังสือคนควา และอุปกรณ์กีฬา)
- จ. ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

2. เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์เป็นรายวิชาในปัญหาต่าง ๆ
ด้านต่อไปนี้คือ

- ก. ด้านการสอน
- ข. ด้านการเรียนของนิสิต
- ค. ด้านสถานที่สอน
- ง. ด้านอุปกรณ์การสอน (หนังสือคนควา และอุปกรณ์กีฬา)
- จ. ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือนิสิตแผนกวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 205 คน และอาจารย์ 14 คน

2. การวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาปัญหาของวิชาบังคับ ในหมวดวิชาเอกพลศึกษา สายเดี่ยว 49 หน่วยกิต เท่านั้น

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาแจกและเก็บแบบสอบถาม ในระยะเวลาที่นิสิตเตรียมสอบไล่ปลายภาค จึงทำให้แจกและเก็บแบบสอบถามได้ไม่ครบตามจำนวน และนิสิตบางคนอาจรีบตอบโดยไม่ไตร่ตรอง จึงทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อจะได้อรรถาธิบายของนิสิตเนื่องจากเนื้อหาวิชาและการเรียนเป็นรายวิชาในค่านต่าง ๆ
2. เพื่อจะได้อรรถาธิบายของอาจารย์เนื่องจากการสอนเป็นรายวิชา ในค่านต่าง ๆ
3. การวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในค่านการจักสถานที่ อุปกรณ์ และการจักกิจกรรมเสริมหลักสูตร
4. ผู้สอนสามารถนำข้อมูลที่ได้อจากการวิจัยครั้งนี้ไปปรับปรุงการสอน ให้ดียิ่งขึ้น
5. ผู้บริหารสามารถนำผลของการวิจัยครั้งนี้ไปปรับปรุงในค่านการเรียนการสอนวิชาเอกพลศึกษา ให้สนองความต้องการของนิสิตและอาจารย์ได้
6. เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้วิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาขานี้ต่อไป.

คำจำกัดความ

วิชาพลศึกษา

หมายถึง

การศึกษาแขนงหนึ่ง ซึ่งมีจุดหมายเหมือนการศึกษาแขนงอื่น ๆ ต่างกันตรงที่ พลศึกษาอาศัยกิจกรรมทางกายเป็นสื่อกลาง เพื่อที่จะส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม

ระดับปริญญาตรี

หมายถึง การเรียนที่สูงกว่าระดับเตรียมอุดมศึกษา โดยใช้ระยะเวลาศึกษา 4 ปี แล้วได้รับปริญญาบัตร แสดงวุฒิการศึกษา

รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้อ่านการวิจัยต่าง ๆ แล้ว ปรากฏว่า มีผู้ทำการค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้คือ

ปี พ.ศ.2508 กัลยา บุญชูเศรษฐ์⁹ ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนรัฐบาลจังหวัดพระนครและธนบุรี ที่มีต่อการเรียนพลศึกษา จำนวน 675 คน พบว่า นักเรียนส่วนมากขาดความเข้าใจในเรื่องกิจกรรมพลศึกษาบางอย่าง และในค่านิยมที่ผิดต่าง ๆ ยังขาดอีกมาก ส่วนที่มีอยู่แล้วไม่เพียงพอ ชั่วโมงการเรียนและการฝึกกิจกรรมทางพลศึกษาเป็นน้อยเกินไป และได้เสนอว่าผู้บริหารควรปรับปรุงชั่วโมงการเรียนพลศึกษาให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ รวมทั้งควรจัดหางบประมาณสำหรับซื้ออุปกรณ์ ตลอดจนสถานที่ในการสอนรวมทั้งสถานที่อำนวยความสะดวกให้เพียงพอ

ปี พ.ศ.2511 อนันต์ อัครฐ¹⁰ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการสอนวิชาพลศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนรัฐบาลในภาคการศึกษาหนึ่ง โดยใช้แบบ

⁹ กัลยา บุญชูเศรษฐ์, "การสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดพระนครและธนบุรี ที่มีต่อการเรียนพลศึกษา," (วิทยานิพนธ์ ปริญญาบัณฑิตแผนกพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508).

¹⁰ อนันต์ อัครฐ, "การศึกษาประมวลการสอน และปัญหาการสอนวิชาพลศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนรัฐบาลในภาคการศึกษาหนึ่ง," (วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิตศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511).

สอบถาม ตามครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และครูสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลสังกัด กรมวิสามัญศึกษา จำนวน 99 โรงเรียน พบว่าโรงเรียนขาดบุคลากรทางด้านพลศึกษา อุปกรณ์การสอน สถานที่เล่น และสถานที่ฝึกกีฬา และพบว่า ครูพลศึกษามีนงานธุรการ ทำมากเกินไป

ปี พ.ศ.2515 เสี่ยม พรหมบุญพงศ์¹¹ วิจัยเรื่อง "ปัญหาการใช้หลักสูตร วิชาพลศึกษา ประโยชน์มัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับพุทธศักราช 2503" ใช้แบบสอบถามส่ง ไปยังครูใหญ่ และครูพลศึกษา จำนวน 490 โรงเรียน พบว่า สถานที่ และอุปกรณ์การ สอนยังมีไม่เพียงพอ และชั่วโมงพลศึกษาก็มีไม่เพียงพอ

ปี พ.ศ.2516 วิโรจน์ มุทกันต์¹² ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการสอน พลศึกษาในโรงเรียนเทศบาลของกรุงเทพมหานคร" พบว่า มีครูพลศึกษาไม่เพียงพอ ครูส่วนใหญ่ประสบกับปัญหาในด้านอุปกรณ์การสอน และเครื่องอำนวยความสะดวก ส่วน ปัญหาในเรื่องตัวนักเรียนและการสอนในชั่วโมง ครูพลศึกษาประสบปัญหาปานกลาง

ปี ค.ศ.1963 คณะกรรมการ อีชเปร์¹³ (ICHPER) ได้ทำการสำรวจ เกี่ยวกับเรื่อง "พลศึกษาและการจัดเกมสในหลักสูตร" (Physical Education and Games in the Curriculum) โดยส่งแบบสอบถามไปยังสมาชิกจำนวน 106 ประเทศ ได้รับคืนมา 48 ประเทศ พบว่า ปัญหาที่สำคัญของการพลศึกษาคือ ขาดบุคลากร และ

¹¹ เสี่ยม พรหมบุญพงศ์, "ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาพลศึกษาประโยชน์มัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับพุทธศักราช 2503," (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515).

¹² วิโรจน์ มุทกันต์, "ปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนเทศบาลของกรุงเทพมหานคร," (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516).

¹³ ICHPER, ICHPER Questionnaires Report Part I. : Physical Education and Games in the Curriculum, Washington D.C. ICHPER, 1963, p.36.

สถานที่ใช้ในการสอน ส่วนปัญหาอื่น ๆ ร่องลงมาคือ อุปกรณ์ และการเงิน

ปี ค.ศ. 1965 เจมส์ (James) และ เวบบ ¹⁴ (Webb) ได้วิจัยเรื่อง "ทำไมนักเรียนหญิงจึงไม่เข้าเรียนพลศึกษาในช่วงเวลาพลศึกษา" (Why Girls "Sit out" During Physical Education Lesson) พบว่า ความสนใจในการเรียนขึ้นอยู่กับ การวางแผนการสอนของครู และความสามารถในการจัดทเรียนให้เหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า ครูพลศึกษาควรมีการวางแผนการสอน และการจัดกิจกรรมให้อยู่ในความสนใจของนักเรียน

ปี ค.ศ. 1971 คอริ ¹⁵ (Korri) ได้วิจัยเรื่อง "ปัญหาการสอนวิชาพลศึกษาในรัฐมิเนโซตา" โดยใช้แบบสอบถาม ถามครูที่สอนวิชาพลศึกษา พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดอุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวก จำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นมากเกินไป ไม่สามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้สนองความต้องการและความถนัดของแต่ละบุคคลได้ และครูพลศึกษามีชั่วโมงสอนมากไป ทำให้ไม่มีเวลาเตรียมการสอน

14

Myrle James, and Webb M. Ida, "Why Girls "Sit out" During Physical Education Lesson," An Investigation Physical Education, Vol.57, 1965, pp. 75-81.

15

Lea Jean Korri, "Instructional Problems Encountered by Woman Physical Education Teacher and Their Relation to Teaching Competency as Expressed by Physical Education in Minnesota," Dissertation Abstracts, Vol.31, No.10 (April, 1971), p.5181A.